

Politična v državi 3213 pavlačirana.

Prejeto: Celotno leto K 120 —, pol leta K 60 —, četrt leta K 30 —, liven Jugoslavije: Celotno leto K 130 —. Inserati ali oglasila se za-
pustajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju
primeren popust. Upravištvu sprejema naročnino,
izdane in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 kruna.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
Uredništvo in upravištvu je v Mariboru, Koroška
cesta št. 5. — Z uredništvom se more govoriti
vsak dan samo od 11. do 12. ure popoldna.
Rokopisi se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije
so pošiljne proste. — Telefon št. 220.

55. številka.

Maribor, dne 20. maja 1921.

Letnik XIII.

Konsekvence.

V Jugoslaviji, ki je v posamez-
nih njenih delih imenujano po svoje
prevladujoče glede parlamentarizma
prav čudni nazori. Načela, proglašena
v Beogradu, smatrajo gotovi lju-
dije kot neovrgljiva, obenem pa je ves
Izrael po koncu, ako bi ravnoiste te-
orije kedorkoli apliciral recimo v Lju-
bljani. Tako n. pr. je izjavil Pašič
pred celo skupščino, da se mora manj-
šina ukloniti volji večine. Vse demo-
kratsko časopisje je to Pašičevo tr-
ditve izrabilo kot mogočno gesto, s ka-
žero je hotelo dokazati in podkrepiti
moralno silo vladno-večinskega bloka.
Po nazorih demokratov je pravilno —
popolnoma pravilno, da se mora manj-
šina ukloniti volji večine. To načelo
je pa veljavno edinole v Beogradu. V
Sloveniji tolmačijo to v obratnem smi-
slu in radi tega se klanja v Ljubljani
večina pred manjšino. Občinske
volitve so govorile jasno dovolj. Tako
jasno kot Pašič, ki je mnenja, da se
mora manjšina ukloniti volji večine.
Globozno mišljenje demokratov in sa-
mostojnih, ki so v Sloveniji predsta-
vitelji manjšine, nas ni iznenadilo,
ker smo njih dvoreznost opazovali že
takrat, ko so se pojavili v konstituanti.
Iznenadila nas je pa njih pozablji-
vost, ki je postala uprav tragikonič-
na.

V življenju se je že od nekdaj u-
veljavila navada, da človek, ki pride
v kakšen neljub položaj, izvaja kon-
sekvence. To se je doslej uveljavljalo
tudi v politiki. Vse drugače pa misli-
jo naši „državotvorci“, ki teptajo več-
noveljavna načela parlamentarizma.

Naši „državotvorci“ so čudni lju-
dje. V njihovih krogih si danes težko
predstavljajo, da bi katerakoli „proti-
državna“ stranka dobila svoje zastop-
stvo tudi v pokrajinskih višjih. Sami
so centralisti, zagovarjajo unitarizem,
rušijo zgodovinske meje, odklanjajo
pokrajine za zakonodajni oblasti
itd., v pokrajini — in Sloveniji je
vendarle pokrajina — izdajajo izjem-
ne naredbe, o katerih ni ministrski
predsednik, torej poosebljena cen-
tralna oblast, niti najmanjše informi-
ran. Z eno besedo: navdušeni centra-
listi izrabljajo oblast v pokrajini v
svoje partizanske svrhe. O konse-
kvenci ni duha ne sluha!

Ko je dr. Brejc sestavil ljublan-
sko deželno vlado, je kot pravi par-
lamentarec dodelil tudi denckratom
tri mesta v deželni vladi, tako, da je
demokratska stranka, čeprav zastop-
nica manjšine, vendarle dobila svoj
delni vpliv na upravo. Časopisje te
strančice je vedno rovarilo proti „kle-
rikalni“ deželni vladi, v kateri pa ni-
so sedeli samo demokrati, marveč tu-
di socialisti. Stvar je enostavna. Dr.
Brejc je izvajal konsekvence in mislil
da je merodajno edinole stari načelo
in ne partizanska strast. Za vse to
se danes ne zmenijo. V Ljubljani kr-
milari manjšina, podprta z beograjs-
ko „večino“. Trezni ljudje so mnenja
„da se sedanji način vladanja ne bo
držal.“ Upajmo, da pride čas, ko bo
odločevala v Ljubljani sedaj tlačena
večina, manjšina pa bo po svojih
„skromnih močeh“ lahko sodelovala.
Do tega bodo privedle neizogibno kon-
sekvence.

V ustavotvorni skupščini se raz-
vija zanimiva specialna razprava o
1. členu vladnega ustavnega načrta.
1. člen govori o nazivu države. Gle-
de naziva se cepi celi vladni blok v
popolnoma različne struje. Radikalci,
— vsaj velik del — ki se ogrevajo de-
loma za SHS, deloma za „Srbijo“,
nas toliko ne zanimajo. Toda oglejmo
si mogočno stranko srbijanskih demo-
kratov, katerim se je pridružila pe-
ščica slovenskih liberalcev in Hrvat-
skih „koalicijskih“ liberalcev. Načelnstvo te
stranke je dobilo od lastnih pristašev
organizacij, društev itd., vlogo in re-
solucije, v katerih so zahtevali, da
naj se stranka v konstituanti potegu-

Kdo ruši ljubezen do države med Prekmurci?

(Iz govora drž. poslanca Klekla v konstituanti.)

Znani prekmurški rodoljub posla-
nec Klekl je razkril v konstituanti več
vzrokov očitnega nezadovolja Prek-
murcev s sedanjim vladnim režimom.
Popisal je predvsem v zbornici hrepe-
nenje Prekmurcev po osvoboditvi iz-
pod madžarske sužnosti in rajsko ve-
selje prekmurskega ljudstva, ko je za-
zoril zanj dan spojitve z majko Jugo-
slavijo. Zalibog, povdarja poslanec,
se je ta radost osvoboditve dokaj hitro
razblinila ne po krivdi ljudstva, am-
pak radi vladnega postopanja pred-
vsem uradništva in učiteljstva, kate-
rega je poslala demokratska vlada v
Prekmurje.

Poslanec Klekl je našel v zborni-
ci več po vladi zakriviljenih vzrokov
prekmurskega nezadovolja in je toza-
devce svoje trditve podprl tudi z do-
kazi, kakor je razvidno iz naslednje-
ga:

Prvi in glavni vzrok razočaranja
Prekmurcev nad združitvijo z Jugosla-
vijo je žalitev verskega čufa skoz in
skoz vernega prekmurskega ljudstva
od strani liberalnega učiteljstva, ki
porablja v pričo šolskih otrok vsako
priliko, da smeši verske navade Prek-
murcev ter duhovščino. Baš radi dej-
stva, ker je prekmursko ljudstvo glo-
boko verno, težko prenaša šikane, s
katerimi se zasmehuje verski čut preb-
ivalstva. Dan na dan se smešijo ra-
vno tisti duhovniki, ki so edini in sa-
mo oni delali za ujedinenje Prekmur-
ca z Jugoslavijo. Prekmurska duhov-
ščina je bila preganjana od madžars-
kih boljševikov, zaprta in oropana —
ker se je borila za ujedinenje. Hva-
ležnost za vse te duhovniške žrtve v
borbi za jugoslovansko svobodo Prek-
murcev se kaže danes od merodajne
strani ravno v tem, da se blatiijo ra-
vno ti svečeniški prvoboritelji za brat-
stvo z Jugoslavijo. Ker so zahtevali de-
mokratiški poslanci od tovariša Klekla,
naj podpre svoje trditve o smešenju du-
hovščine z dokazi, je govornik nava-
del tudi tozadavne konkretne slučaje.

Ko je postal meso dr. Brejca na-
čelnik ljubljanske deželne vlade g. dr.
Pitamie, je vzel neki učitelj v Prek-
murju v šoli v roke političen časopis
in rekel: „Glejte, deca, sedaj je konec
popovski vlade.“

Katehet je zapustil šolsko sobo.
Učna moč je nato odprla okno in re-
kla otrokom: „Naj duhi popovski ide
ven!“

Neka druga učiteljica še danes ja-
vno pred ljudstvom naglašala: „Jaz sem
naprednega mišljenja, sem bila in bo-
“

je za naziv „Jugoslavija“; vloge in
resolucije so romale v papirni koš.
„Demokratija“ pa se je čez par dni
norčevala iz „naivnosti“ lastnih pri-
stašev. Vsekakor zelo konsekvenco! Sokolski savez v Ljubljani je nedav-
no imel sejo, v kateri so se enoglas-
no izjavili za naziv „Jugoslavija“. Resolucijo so odposlali g. Ribarju,
predsedniku konstituante. Par dni po-
zneje se je v Kranju konstituiral no-
voizvoljeni občinski odbor, ki pa ni
vedel nič pametnega, vsled česar je
prišlo do resolucije, v kateri zahteva-
jo državni naziv „Srbija“. Skučala ni
sta niti omenka vredna, kljub temu
pa tvorita značilen prispevek k dosle-
dnosti, vladajoči v krogih državotvor-
cev.

Veselite, ki odseva iz stoipcer de-
mokratskega časopisja, je prmranje-
no. Človek, ki čita bombastičen na-
slov: „Ustava sprejeta!“ se mora ne-
hote smejeti. Jasno je kot beli dan,
da ustava še ni izglasovana, res pa
je, da je v vladnih vrstah ustvaril 1.
člen ustave zelo mučno razpoloženje.
Situacija, posebno notranjopolitična,
se dokaj rada izpreminja, kar naj si
predvsem zapomnijo tisti, ki nameno-
ma ali nevede ne marajo izvajati ne-
izogibnih konsekvenc.

dem. Baš radi tega ne grem v cerkev
in ne spoštujem popa.“

To javno v šoli iz učiteljskih ust
izrečeno smešenje duhovščine pripove-
dujejo prekmurški otroci doma star-
šem, ki so in bodo vidani svoji duhov-
ščini. In ravno to blatenje dušnih pa-
stirjev jemlje v Prekmurje novodošle-
mu učiteljstvu vsak ugled, rodi pa tu-
di v vernem prekmurskem ljudstvu od-
por napram višji šolski oblasti, ki pu-
šča nekaznovane te vnebovpjioče pe-
dagoške šolniške grehe.

Doslej je umel pametno in na ob-
čno zadovoljnost postopati s Prekmur-
ci edino mariborski okrajni glavar dr.
Lajnšič, ki je bil svoj čas vladni ko-
misar za Prekmurje. G. Lajnšič je u-
peljal takoj po nastopu svoje službe v
Murski Soboti prekmurški parlament
ali vsem dobro znani „prekmurški pa-
lament.“ Potom tega parlamenta so
Prekmurci sporočali komisariju svoje
težnje, potrebe in želje.

Ko je bil odpoklican iz Prekmurja
g. Lajnšič, je izginil prekmurški pa-
lament in danes pašujejo nad Prek-
murci razni demokratski komisariji po
svoji volji, ne oziraje se na želje in
pritožbe ljudstva.

Prekmurce se še danes privija na
občno ogorčenje naroda z madžarski-
mi, avstrijskimi in srbjskimi davčnimi
zakoni. Če je treba plačati davek, ve-
lja n. pr. glede vinskega davka mad-
žarska postava. Niti prosta žganjeku-
ha za dom ni bila dovoljena Prekmur-
cem. Zelo, zelo pa boli Prekmurce dej-
stvo očitnega zapostavljenja glede slu-
žbenega nameščenja domačinov. Na-
šim oblastim je za službovanje v Prek-
murju veliko bolj dobrodošel kak pri-
tepenec, kakor pa domačini, ki so na-
ravnost izključeni od državnih name-
stitev v Prekmurju.

Obširno poglavje prekmurskega
nezadovolja tvori tudi izvedba agrar-
ne reforme. Prekmurci so že davno od-
ločno zahtevali, da se naj dodeli urad-
ništvu za agrarno reformo v Prekmur-
ju na vsak način kak domačin, kate-
remu so znane domače razmere, po-
trebe in zahteve ljudstva. A naše ob-
lasti so preko te zahteve ljudstva po-
slalo za ureditev agrarne reforme v
Prekmurje Ruse in druge, ki niso še
nikdar niti videli kake veleposesti. K
agrarni reformi spada tudi dobava
drv. Prekmurje je navezano na lesni
uvoz, a danes ga oblasti izvažajo. —
Tvrška Kaischler in Uljaki je kupila
v Prekmurju gozdove, ki spadajo pod
agrarno reformo in sedaj izvažala les,
češ, da bo za neko železnico.

Prekmurce pa, ki se hudujejo ra-
di izvoza lesa, pa odpravljajo z na-
svetom: „Pojdite na Kranjsko in si
tamkaj kupite drva!“

Nadaljni vzrok nezadovolja Prek-
murcev je brezobzirno postopanje ob-
lasti, ki zahtevajo za prekmursko do-
mačo obrt obrtni list. V Prekmurju je
n. pr. močno razvita lončarska doma-
ča obrt. Prekmurški lončarji so vozili
še do pred kratkim lončeno posodo ne
moteno na sejme. Sedaj jih pa že po-
vsod ustavlja orožništvo in zahteva od
njih obrtni list.

Zena nese iz lastnega vrta luk —
čebulo — na sejem. Orožniki tirjajo od
uboge ženice obrtni list.

Iz Prekmurja nosijo jajca na pro-
daj v Čakovec in preko Mure, da jih
tamkaj dražje prodajo. Povdariti tra-
ba, da v Prekmurju ni železnice in ni
mostov, da je Prekmurje odtrgano od
vsega sveta, ne samo od Madžarske
in Nemške Avstrije, ampak tudi od
Slovenije in Jugoslavije. Zato nosijo
jajca na prodaj, kakor rečeno, v Ča-
kovec in preko Mure. Pa pride orož-
nik in jih jim zapleni.

V Čakovcu je veletržec kupoval ta
jajca po 1.50 K. Prekmurški mali tr-
govci so kupovali od tega veletržca jaj-
ca po ravno isti ceni. Pa pridejo orož-

niki, zaplenijo jajca in kaznujejo vsa-
kega, ki je kupoval jajca dražje nego
po 2 K. Veletrgovci jih sme prodajati
po 3 K, siromak pa ne dražje nego po
2 K.

To je torej v glavnih obrisih ne-
kaj vzrokov razočaranja Prekmurcev
nad poprej tolikanj zaželeno jugoslo-
vansko svobodo, katere je porinil pod
nos beograjski vladi in konstituanti g.
Klekl, prekmurški narodni zastopnik.
In kdo je povzročil vso to po upravi-
čenih vzrokih utemeljeno ljudsko ne-
voljo nad jugoslovanskim vladnim re-
žimom med dobrimi Prekmurci? Edino
državotvorna jugoslovanska sol naše
policaidemokracije, ki mesto da bi u-
trjevala patriotizem med dobrim, pre-
prostim ljudstvom, pa ga naravnost u-
bija s samooblastnim in brezobzirnim
policaidemokratstvom.

Poslanec Klekl je zaključil svoj
govor v konstituanti z odločno zahte-
vo po avtonomiji, ki edina zamore od-
praviti in iztebiti iz Prekmurja ljud-
sko nevoljo, ki se je upravičeno raz-
pasla med narodom po „zaslugi“ na-
šega policajdemokratskega uradništva
in učiteljstva, ki zna ljudstvo državi
odtujevati, nikakor pa ga ne ogrevati
in pridobivati za ljubezen do naše še
mlade Jugoslavije.

Volitev župana v Celju.

Narodni socialisti so pripomogli,
da je postal v Celju župan demokrat.
Svoje glasove so oddali dne 18. maja
za koruptno demokratsko stranko, ki
hoče s svojim centralizmom ugonobiti
Slovenijo. Mi smo vedno trdili, da na-
rodni socialisti niso prav nič druge-
ga, nego veja preperle demokratske
stranke. In to so v Celju tudi ostenta-
tivno dokumentirali. Narodnim socia-
listom samim se je ponujal županski
mandat, a oni so hoteli demokrata. —
Tako so narodni socialisti zatajili ce-
lo svoj sklep, ki so ga svečano progla-
sili začetkom maja t. l., da namreč ne
bodo s svojimi glasovi pomagali prav
nobeni drugi stranki.

Potek volitev v Celju je bil ta-le:
Volitev je vodil najstarejši odbornik
ravnatelj Fon. Navzoči so bili vsi ob-
činski svetniki. Pri prvem glasovanju
je bilo razmerje glasov: demokrat dr.
Juro Hrašovec 12 glasov, socialni de-
mokrat Koren 10 glasov, narodni socia-
list Zabkar 6 glasov, naš dr. Ogri-
zek 4 glasove.

Pri drugem glasovanju je bilo še
razmerje isto. Pri tretjem glasovanju
pa je pet narodnih socialistov oddalo
svoje glasove demokratu. Tako je do-
bil dr. Hrašovec 17, socialni demokrat
14 glasov. Izvoljen je torej odvetnik
dr. Juro Hrašovec, bivši socaš stare-
ga kova. Za podžupana je bil izvoljen
z demokratskimi in narodnosocialistič-
nimi glasovi (18) narodni socialist že-
lezniški uradnik Zabkar. Socialni de-
mokrat Koren je dobil 10, naš dr. O-
grizek 4 glasove.

Gospod dr. VI. Sernec in resnica.

Kakor je znano, je dr. Sernec v
oktobru 1920 trdil na shodu v Mari-
boru, da „duhovniki delajo za Avstri-
jo.“ Pozvalo se ga je nato opetovano,
da pride z imeni na dan. Po polletnem
molku je vendar spregovoril v „Tabo-
ru“ dne 15. t. m., da bi odvalil od se-
be pečat lažnjivca in obrekovalca. A
s tem zagovorom se g. dr. Sernec ni
opravi, ker za svoje trditve ni navedel
nobenega imena in nobene-
ga dokaza. Dr. Sernec pravi, da
odgovarja „Straži“ samo za to, da po-
kaže poštenost klerikalne taktike; to
je lepo, da prizna nam poštenost v tak-
tiki; žal pa je s svojim odgovorom po-
kazal ravno nepoštenost —
svoje taktike. On po stari na-
vadi laže naprej. Laž je, da ga

je „Straža“ imenovala v eni številki kakih desetkrat lažnjivea in obrekovalca, res pa je, da „Straža“ tega ni storila, ampak je le konstatirala, da si je dr. Sernee sam pritisnil pečat lažnjivea in obrekovalca, ker za svoje gorostasne trditve glede duhovščine ni navedel niti enega imena!

Ker dr. Sernee za svojo lahkomiselno obdolžitev glede duhovščine nima dokazov, se hoče izogniti glavni točki s tem, da pravi, da „Taborovo“ poročilo o tistem za dr. Serneea tako usodopojnem shodu ni bilo točno — z drugimi besedami: da je „Tabor“ lagal! G. doktor, nikar se ne skušajte na ta način umakniti iz arene — s takim zaviljanjem ne bo šlo. V jeseni, ko smo Vas radi imenovane obdolžitve krepko prišli in poklicali na odgovor, ter Vam je bil dotični govor še v živem spominu, takrat Vam ta lažnjivi izgovor še ni prišel na um, seveda, ker ni resničen. Takrat ste se v „Taboru“ široko ustili, da lahko postrežete z imeni, da pa radi tekoče sodnijske preiskave tega ne smete storiti, ker bi s tem lahko pokvarili uspeh preiskave. Seveda je tudi ta izgovor takrat bil navadna laž. Vi ste si mislili tako: „Imen ne morem navesti, ker jih ne vem“, pa že se izgovorim na preiskavo, se bo cela stvar zavlekla in klerikali bodo pozabili, da sem njim še dolžen odgovor, tako bo ta neljuba zadeva zaspala! Kaj ne, da ste tako računali? Pa zopet ni šlo, ker ti preklanci klerikali stvari niso pozabili in so opetovano zahtevali imena in zopet imena! G. doktor! Hic Rhodus, hic saltus! Vse drugo prazno besedičenje, kakor ste ga navajali, obstrani! Mi smo zahtevali in zahtevamo samo imena in nič drugega kot imena! Torej če jih veste, na dan z imeni!

Vi se izgovarjate, da en del Vaše trditve sloni na izjavi enega tedanjih najvišjih državnih funkcionarjev. — Torej tem lažje za Vas, ker Vas krje državni funkcionar! Pa navedite ime to svoje znamenite priče, da tudi mi spoznamo tega „modernega“ državnega funkcionarja, ki nima drugega opravka, kakor da pošene in lojalne svetavljane pri Vas obrekuje! Pa kaj, če ta visoki gospod morebiti ne eksistira in ste si ga Vi samo v svoji domišljiji naslikali, da bi se skrili za njega? Ali kaj potem, če je ta čedni državni funkcionar ravno taka „čena“, kakor ste zahibog Vi, g. doktor, ki poberete vse vesti in novice na ulici in iz časopisov, kakor stare babe in klepetulje in jih nekoliko našemlje ne širite po svojih shodih, ne da bi vprašali, koliko je resnice na njih? Zašto pa pridete v težavne položaje, ko likokrat se oglašite na shodih ali v člankih.

G. doktor, Vi tudi pravite, da lahko najde „Straža“ za Vašo trditve dovolj gradiva (t) z dejstvi in imeni v vseh naprednih listih. To Vam pa podpišemo, da lahko najdemo v vsakem naprednem listu res dovolj takega gradiva, kakor ste ga rabili Vi v svoji trditvi, to se pravi: da najdemo skoraj v vsaki številki naprednih listov nebroj takih laži in obrekovanj, kakor ste jih Vi izustili o duhovščini. Pa mi ne rabimo iz naprednih listov gradiva za laži in obrekovanja, mi zahtevamo samo neizpodbitne dokaze. Vi, g. doktor, ste izustili gorostasne trditve o naši duhovščini in te trditve morate Vi sami podpreti z imeni in z neovrgljivimi dokazi, a nimate pravice zahtevati od nas, da bi si mi sami iskali po Vaših naprednih listih imena in dokaze za Vaše trditve! Kot jurist bi morali vedeti, da je vedno dolžnost tožnika in obdolženca, da svoje obdolžitve neoporečno dokaže, drugače je tožnik naveden denuncijant in obrekovalac, ki ga mora zadeti občutna kazen za denuncijantstvo! To bi bilo pa res lepo, če bi moral obdolženec sam iskati po liberalnih listih dokazov za lažnjive trditve podlir obrekovalcev! Torej, g. doktor, prebrskajte sami svoje napredne časopise in potem nam postrežite z imeni: a navesti morate le fakta, ki so res tudi dokazana, drugače boste zopet obsedeli, ako boste operirali z naprednimi listi, ker ti listi lažejo in obrekujejo, kakor Vi.

Konecno se konstatiramo kratko tole: G. doktor, Vi ste obdolžili duhov-

ščino, da dela za Avstrijo. Pozvani, da pridete z imeni na dan, ste se izvijali in se ogibali te točke, ter zahtevani in že obljubljeni dokazov za svojo trditve do danes niste navedli. Človek pa, ki svojih obdolžitev ne more dokazati, je po pravnih in нравnih pojmih civiliziranih in neciviliziranih narodov lagal in obrekoval. Ako čuti v sebi le še malo možatosti in poštenosti, potem laž in obrekovanje prekliče in obžaluje — in tak človek je v naših očeh kremenit značaj. Ako pa laži in obrekovanja ne prekliče, mu ostane pečat podlega lažnjivea in nesramnega obrekovalca. Vi, g. doktor, dozda niste storili ne enega ne drugega, zato moramo konstatirati, da ste si sami pred poštenim ljudstvom pritisnili na čelo goraj navedeni sramotni pečat!

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Na zadnji seji konstituantne 18. t. m. so se razni govorniki še vedno prerekali med seboj za naziv naše države. Kot govorniki so nastopili samo oni poslanci, ki so zahtevali naziv Jugoslavija. O imenu naše države se je glasovalo danes. Zadnja seja konstituantne je bila zanimiva radi Pašičevega odgovora na interpelacijo jugoslovanskega predsednika plebiscitne koroške komisije Juvancovića. Pašič je pri tej priliki povedal, da je naša vlada poslala že 24. aprila v Pariz na vrhovni svet posebno noto o koroškem plebiscitu. V tej noti zahteva Beograd, da se priklapi na Koroškem južna stran Drave naši državi. Pri tej zahtevi se je naša vlada v noti sklicevala na postopanje vrhovnega sveta pri gornjeslezjskem plebiscitu.

ITALIJA.

Italijanske državnozbornske volitve, ki so se vršile pod najhujšim pritiskom in nasiljem lažnjave, so končane. Začasni izid volitev je sledeč: 121 socialistov, 104 liberalnih demokratov in nacionalistov, 109 ljudska stranka, 48 stranka obnove, 21 fašisti, 15 komunisti, 8 revolucionarji, 5 Slovani in 4 Nemci.

Italijanski vladni krogi niso nič kaj zadovoljni z izidom volitev. Osebito je razočaran Giolitti, ki je računal pri ravnomer izvršenih volitvah, da bodo izšle iz tega boja znatno oslabilene prejšnje opozicijske stranke, a se je zgodilo ravno nasprotno.

Od novoizvoljenih slovenskih poslancev odpadejo na Goršk 4, na Istro 1. Imena teh poslancev so: dr. Wilfan, Virgilij Šček, dr. Karl Podgornik, Josip Lavrenčič in dr. Stanger.

Železničarska stavka v Julijski Benečiji se še vedno nadaljuje. Vlada se s stavkarji niti ne pogaja.

AVSTRIJA.

Na Solnograškem hočejo na vsak način uprizoriti plebiscit za priključitev k Nemčiji. Kljub temu, da je zvezni kancler dr. Mayer interveniral, Solnograška noča upoštevati nasveta zvezne republike. Ker je solnograški deželni zbor sklenil izvedbo ljudskega glasovanja, ki naj bi se vršilo 29. maja, bo Jugoslavija sprejela poziv, da vkraka na Koroško, kot so to sklenili zastopniki entente na Dunaju.

SLEZIJA.

Korianty je odredil demobilizacijo gornjeslezjskih upornikov in pozval ono moštvo, ki ni več potrebno, da se vrne k delu. Poročevalcu lista „Daily Express“ je izjavil, da bo, ako zavezniki ne bi sprejeli stališča Poljakov, zapustil Gorejno Slezijsko. Korianty je mnenja, da bi nastala v pokrajini zmešnjava, odgovornost pa bi za to nosili zavezniki. Stališče Anglije in Francije glede gornjeslezjskega vprašanja je zelo nejasno. Listi poročajo, da sta se Briand in Lloyd George v teku telefoničnega pogovora glede Gornje Slezijske sporekla. Ker se bodo kmalu vršila posvetovanja o gornjeslezjskem vprašanju in so povabljeni tudi zastopniki Italije, se te dni v tej zadevi pogajata tudi Sforza in Giolitti.

Politična poročila.

Proglas hrvatskih poslancev. „Juturnji list“ poroča, da bodo poslanci tistih hrvatskih strank, ki ne sodelujejo v konstituantni (62 poslancev), izdali te dni na hrvatski narod proglas, v katerem bodo obrazložili svoje stališče, obenem pa bodo označili delo ustavotvorne skupščine kot za Hrvate popolnoma neobvezno. Ta deklaracija bi pomenila vidni protest hrvatskega naroda proti velesrbski nastavi.

Kdo je glasoval za velikosrbsko ustavo? Ob priliki prehoda iz generalne v specialno razpravo je dobila Pašičeva vlada 227 glasov, proti pa je glasovalo 93. Od 227 glasov so oddali Srbi 184, muslimani 22, Slovenci 11, Hrvati pa jedva 10. — Od 93 Hrvatov, ki so bili izvoljeni v ustavotvorno skupščino, je za Pašičevo ustavo glasovala mala peščica — borih 10 demokratov, izvoljenih s srbskimi glasovi iz Srema. Od 36 slovenskih poslancev je proti ustavi glasovalo 25 za vladni načrt pa borih 11 in sicer trije demokrati ter 8 samostojnežev. Jasno je kot beli dan, da ustave, kateri se protivi ogromna večina slovenskih in hrvatskih poslancev, ne more sprejeti niti slovenski niti hrvatski narod.

Dnevne vesti.

Demokratska „vzajemnost“. Naši liberalci se že dolgo grizejo med seboj — mladini starine. Deset let so se lasali in pulili bolj prikrito in za kulisami, sedaj pa je buknil ta prepričanje tudi v liste. „Pondeljov“ Nadrahov Cene očita „Narodovem“ člankarju Govekarju, da je za svoj članek „Zivel Korianty“ okradel „Prager Tagblatt“. Ni naš namen, da bi raziskovali Govekarjevo žurnalistično nepoštenost, ker smo vajeni naravnostne žurnalistične tatvine ali „Tabor“. Vsekakor se je vgnezdila čusnikarska kleptomantija tako med demokratsko časopisje, da je že morajo šibati in korobaciti napredni žurnalisti sami. Ravnokar opisani pojav pa nikakor ne govori o globoki široki demokratski duševni potenci, s katero se tolaži tolikrat ljubljansko „Jutro“.

Slovenski Cokorilo. V „Slov. Narodu“ je priobčil prof. M. Marinko član novoizvoljenega občinskega odbora v Kranju, svoj govor, s katerim se je v prvi seji omenjenega odbora zavzel za državni naziv „Srbija“. Kdor je čitatel ta abderitski govor, se je moral nehote spomniti bosanskega Velesrba Cokorila. Marinko opisuje „genij srbskega naroda“. Cokorilo isto tako. Marinko pravi, „da nas mora ta genij prešiniti, ako hočemo živeti“. Cokorilo je istega mnenja. Vsa nemarnost pa se zrcali iz Marinkovih besed. „In če nas kdo vpraša, kaj smo, naj vsak odgovori: Slovence sam, a srbski državljani!“ — V kratkem bomo v „Balkanu“, „Srbiji“, „Srpski Zori“ in „Veliki Srbiji“ čitali članke, ki jih bo podpisoval prof. Marinko, kateri se bo kmalu prelevil v čokorilovskega Marinkovića.

Politična prismojenost je predlog in utemeljitev prof. Marinka, da se imenuj naša država Srbija. Vzaimo za vzgledni dokazni primer Nemčije. Nikdo pač ne bo trdil, da nimajo Nemci enotne narodne zaveze. Nikdo ne bo mogel oporekati, da so razvili naravnost sijajne gospodarske sile, a niti enemu ne pride na misel, da bi za Nemčijo predlagal imo „Prusija“, čeravno zavzema ta nad dve tretjini nemškega ozemlja. Radi bi tudi vedeli, kaj bi k takšnemu eksperimentu rekli recimo Bavarci, Saksonci in drugi. Analogija z nami leži na dlani. Pamet, pamet gosp. prof. Marinko! Pravijo, da je ta boljša kot zamač.

Mesto Jugoslavije — Velika Srbija. Dne 15. t. m. so priredili dobrovoljni slatinskega in virovitiškega kotara v Sladini veliko slavnosti, ki naj bi bila manifestacija za ujedinjenje in jugoslovanstvo. Slavnost pa je po ključku postala manifestacija za Veliko Srbijo. Ob 10. uri je prikorakala povorka dobrovoljcev s srbskimi zastavami na trg, zagrebška vojaška godba pa je svirala same srbske koračnice. Klicale se je samo „Zivila Velika Srbija!“ in „Doli z Jugoslavijo!“

V tem kričanju je prednjačil posebno pravoslavni pop Marin iz Medinca, bivši kandidat demokratske stranke za volitve v konstituantu. Hrvatski demokrati so skušali s klici „Zivila Jugoslavija!“ prekiniti to velikosrbsko tuljenje, a se jim nikdo ni hotel priključiti. Med aranžerji je nastal radi tega velik prepir. Da bi vsaj nekoliko zadovoljili peščico hrvatskih „demokratov“, so konečno vendarle prinesli eno hrvatsko zastavo. Lepo jedinstvo!

„Jugoslaviji“ v album. Doslej je imela „Jugoslavija“ hyalevredno navado, da je našo stranko dosledno imenovala SLS in nas ni psovala s klerikalci, kakor to prakticirajo demokrati. V 117. številki pa se ji je poročilo o izvolitvi celjskega župana vrnil stavek: „Socialni demokrati so paktirali s klerikalci.“ Mnenja smo, da naj se posameznika, kakor tudi politično stranko vedno imenuje tako kot se naziva sama. Ako pa gg. krog „Jugoslavije“ ni prav, da nazivamo njih stranko „narodno-socialistično“, jim tudi lahko postrežemo s krajšim in manj častnejšim nazivom „celobambuli“, katerega so iztaknili socialni demokrati kot prvi. Sodrugi so že vedeli, zakaj! Sicer so pa županske volitve v Celju smatrati kot značilen prispevek k značajni in „neomajnim načelom“ udani politiki strandice „narodnih socialistov.“

Naši župani. V bučevčevcih na Murskem polju, kjer so „uradni viri“ razglasili, da je dobila SKS 6, SLS pa samo 4 odbornike, je bil za župana izvoljen pristav SLS Slavič. — Nadašje so izvolili v sledečih občinah naši somišljeniki: Sv. Barbara v Haložah, g. Stumberger, St. Lenart v Slo. gor. g. Aubl, Zamarkova g. Rojs ml., Sodinci g. Frie Irgouč Oirkov, g. g. Medved.

Volitev župana v Krčevini pri Mariboru. Dne 19. maja je bil za župana občine Krčevina pri Mariboru izvoljen posestnik g. Gregor Škof. Novi župan je mož na svojem mestu. Naša stranka je z izidom volitve zadovoljna. Za podžupana je izvoljen g. Anton Inkret, za svetovalec pa gg. Ignacij Marinič, železniški uradnik, Alojzij Feklar, kovaški mojster, in Franc Verlič, viničar.

Volitev ormoškega župana se je vršila v soboto dne 14. maja in je bil v prvi volitvi izvoljen g. dr. Franc Strelec, notar v Ormožu z 9 glasovi. V manjšini 7 glasov je ostal kandidat SLS Ivan Rojs, posestnik in pos. tajnik v Ormožu. Izvoljeni svetovalci so pristasi JDS, ker je lista SLS ostala v manjšini.

Volitev župana v Sevnici ob Savi. Dne 6. t. m. so se vršile volitve občinskega odbora v Sevnici. Oddanih je bilo 382 glasov. Od teh je dobila SLS 5 odbornikov, SKS 5, NSS 5, JSDS 5, JDS 4. Dne 16. maja je volil občinski odbor župana in 8 svetovalcev. Za župana je izvoljen z 16 proti 8 glasovi g. Stefan Lamper, ki je javno preklical vsako strankarstvo in popolnoma izstopil iz SKS. Za podžupana pa je izvoljen z 17 proti 7 glasovi g. Anton Korene, vrl pristav SLS. Tudi svetovalci so večinoma od SLS. Nov župan g. Lamper in podžupan g. Korene sta zelo priljubljena pri občanih. Samostojnim in demokratom v Posavju pšenica ne gre več v klasje.

Upravičena zahteva. Iz Sv. Lovrenca na Dravskem polju se nam poroča: Občinske volitve so bile pri nas precej burne, kajti imeli smo 4 stranke. Samostojneži Žumer, Tomanič in Žunkovič ter drugi, videč, da ni več upanja na kak večji uspeh, so na volitvah spravili iz Strnišča vse begunce-volilce. Kljub agitaciji in lepim obljubam samostojnežev si je naša Slov. ljudska stranka od poštenih Lovrenčanov priborila 10 odborniških mest. Da so dobile vse nasprotno stranke skupaj 14 odborniških mest, se imajo zahvaliti beguncem iz Strnišča. Naša zahteva, da se izloči iz naše občinske begunsko taborišče v Strnišču in da tvori lastno občino, je torej popolnoma upravičena. Ne bomo poprej mirovali, dokler se naši zahtevi ne ugodijo.

Škof Juraj Carič. V Splitu je umrl dne 18. t. m. ob 6. uri jutraj priljubljeni škof dr. Juraj Carič. Pokopan bo danes dne 20. t. m. R. i. P.

d. **Birmovanje** se je lito pričelo v šentlariški dekaniji. Prevz. vla. diko so povsod sprejeli na prav slovesen način. Birmancev je bilo pri Sv. Lenartu 303, pri Sv. Ruperta 335, pri Sv. Trojici 650, pri Sv. Ani 468, pri Sv. Benediktu 313 in pri Sv. Juriju 335. — Ob binkoštnih praznikih je podelil vladika v Mariboru 1413 birmancev, zakrament sv. kme.

d. **Zborevanje inženirjev in arhitektov** v Ljubljani. Letošnje tretje zborevanje inženirskih inženirjev in arhitektov se bo vršilo dne 20., 21. in 22. maja v Ljubljani. Dne 23. maja pa prihiše v naš območni Maribor, da si ogledajo mesto, našo industrijo, zlasti tovarno v Rušah in električno na P. M. Namen kongresa je v prvi vrsti, da si udeleženci na licu mesta ogledajo mladi, toda krepak razvoj naše mlade domače industrije. Velikega pomena je sestanek tudi v tem oziru, da se ozke prijateljske vezi med zastopniki našega troimenega naroda še bolj utrdijo, in da naš medsebojno zblizanje in spoštovanje privede na pot popolnega in resničnega zedinjenja. Če upoštevamo velikanski pomen tehnike in industrije za našo mlado državo, nas mora navdajati vse z najlepšo nado, ker vidimo, da so rodilci tehnike in industrije, ko so imeli svoj kongres v Zagrebu, v Beogradu in ga bodo imeli sedaj v Ljubljani, že izvršili resnično in iskreno popolno združitev. Vam udeležnikom kongresa pa ključ vsa Slovstva, zlasti naš območni Maribor — Pristojno pozdravljeni in dobrodošli!

d. **Mnogozasluzen šolnik**. V Naračah pri Ptujski gori je mnogo let poučeval šolsko mladino nadučitelj Zuckovč, ki pa vsled bolezni gre v pokoj. O tem mnogozasluznem šolniku je splošna sodba tamošnjega prebivalstva, da za tako blagega in vzornega šolnika sploh ni nadomestila. Hvaležno prebivalstvo mu želi, da bi še mnogo let v zdravju užival svoj zasluženi pokoj.

d. **Nvidenca učiteljstva**. Da se do bi pravočasno pregled pomožnih učiteljev za prihodnje šolsko leto, vabijo se kandidati srednješolskega učiteljstva, bodisi da že služujejo na kakem učilišču, bodisi da so šele dovršili filozofsko študijo, pa žele kakega mesta na srednjih šolah ali učiteljskih v Sloveniji. Če se prijavijo višjemu šolskemu svetu vsaj do dne 30. junija t. l. z navedbo natančnega naslova, rojstnega kraja in leta in znanstvene panoge, za katero so usposobljeni, s potrebnimi dokazili.

d. **Tatvina**. Gostilničarju Jakobu Gradisnik pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu je predrzni zlikovec ukradel iz pisalne mize čez 18.000 K, pripravljene za nakup vina in tobaka. Sumi se sosedovoga hlapca, ki se je istega dne plazil okoli hiše. Osumljenca so aretirali, denarja se pa niso našli.

d. **Um** se mu je zmrčil. Iz Majšperga se nam poroča: Našo ugledno rodbino Fideršek je zadela huda udarica. Sinu Antonu, ki se je v leseni lanskoga leta vrnil iz Amerike, se je zmrčil um in dobri ter verni mladenič si je sam končal življenje. Naj počiva v

miru, težko prizadeti obitelji pa naše sožalje!

d. **Umrl** je v Cezanjevih pri Ljutomeru v starosti 71 let tamošnji posestnik Jožef Markovič. Rajni je bil dolgo vrsto let član krajnega šolskega sveta in občinski svetovalec. Na dan njegovega pogreba je pa umrla Kamensčaku bivši gostilničar I. Slavčič v 76. letu svoje starosti. Tudi ta je bil dolgo vrsto let župan, okrajni odbornik in član krajnega šolskega sveta. Obema svetila večna luč!

d. **Ubil** je lastno hčer. V Stranjah pri Kamniku je ubil čevljar Stina 47. l. t. m. svojo lastno 17 letno hčerko. Stina se je v Kamniku opitno, trikrat pozno domov ter uprizoril prepir z ženo. V prepir je posegla tudi hčerka, kar je Stina zelo razjarilo. Bilil je v hčerko, jo pričel daviti, nato pa ji je presekal s sekuro ves hrbet ter jo mrtvo — vrge v klet. Po mrtvi zločinu je povedal ženi, kaj je storil. Mati je prenesla truplo mrtve hčere iz kleti in ga zmravala. Stina se erozniki prijel v nekem gozdu ter ga pozno v mraku odvedel v kamniške zapore.

d. **Nova trgovina** v Ormožu. Trgovino z mešanim blagom je otvoril v hiši g. Liebach nasproti Ormoške posojilnice vrl naš pristaš Filip Izlaker. Priporočamo to trgovino zato, ker je izven Gospodarske zadruge edina ne liberalna trgovina v Ormožu. Ob času volitev pa so osobito ormoški liberalni trgovci z denarjem in z besedo agitirali proti Slov. ljudski stranki in so s tem pokazali, da ne marajo klerikalnega donarja okoliškega prebivalstva. Zato svoji k svojim! (Trgovcu Izlakerju so obljubili liberalci 100.000 posojila brez poročila, če voli z njimi, pa je ostal naši stranki zvest, zato ga treba podpirati.)

d. **Iz falske elektrarne**. Radi nujnega snajenja strojev v elektrarni na Tali bo v nedeljo, dne 22. t. m., od 6. ure zjutraj do 11. ure dopolne dobava električnega toka prekinjena.

d. **Za dosojnost**. V Budimpešti se je vršil nedavno velik shod zveze madžarskih ženskih društev. Shodu je predsedovala grofica A. Annyi. Zborovalke so sklenile resolucijo, da naj se proti ženskam, ki se nedostojno oblačijo, na najstrožji način uporabljajo zakoni proti navedenosti. Policija naj nosi s seboj palice, na katerih so zaznamovani centimetri. Vsaka ženska, ki nosi krajša krila nego 25 cm od tal, se mora ovaditi in policijsko kaznovati. Na predlog grofice Desewilly se bo bojkotiralo tudi mašče, ki hodijo v družbi nedostojno oblečenih žensk. — Pametni sklepi, ako se jih bo le upoštevalo!

Iz celjskega okrožja.

d. **Celjsko** izobraževalno društvo je imelo v četrtek 19. t. m. zvečer predavanje. Predaval je tajnik Krajne o denarju. Udležba je bila zelo lepa. Posebno delavci so bili številno zastopani.

d. **Volitvena goljufija**. Iz Rečice ob Savinji nam poročajo: Za občinske volitve ste vložili svojo kandidatno li-

sto samo SLS in socijaldemokratska stranka. Socijalisti so spravili 24 odbornikov in 24 namestnikov skupaj le z goljufijo, s tem, da so ponarejali podpise. Žalibog se je na to goljufijo prišlo šele zadnji dan pred volitvami. Politična oblast je na podlagi dejstev in na protest prizadetih črtala iz imenika tri odbornike in dva namestnika, a lista ni bila ovržena. Socijaldemokrati so dobili le 41 glasov (5 odbornikov), SLS pa 156 glasov (19 odbornikov). Častitamo Častitamo zavednim Rečičanom!

d. **Za občini Kokarje in Rečico** je razpisano mesto občinskega tajnika. Prejšnja JDSarska tajnika sta odpovedala službo iz jeze, da so pri volitvah v obeh občinah zmagali le „klerikalci“. Pa sladko počivajte v zaslužnem pokoji!

d. **Čudne pesmi** pojejo v Smartnu ob Droti: „Moje je sel po vodi...“ poje sladko se smehljajoči g. Zidarn, in njegovi podrepaniki. „Pojo, pojo, a v srcu jim je tak hudo“, ker Zadrečan vsak „jim osle kaže“. Njegove samostojne hčere so mislile, da bodo zana-prej županove Mieke, a bodo ostale le Mieke.

d. **Gornjegrajska učiteljica** v I. razredu, Veninšek, je goreča Sokolice; tudi moderna je, saj že abecedarje pridno muči s sokolskim duhom, otroci morajo pozdravljati „Poklon!“ — (Op. ur.: Ali ni gšč. Veninšek hči rečiškega organista? Pa je Sokolica?)

Iz ptujskega okraja.

d. **Iz Pirkmajerjevega vilajeta**. Svoječasno se je Pirkmajer hudoval nad „Stražo“, ki si ga je marsikaterokrat prav posteno privoščila. Sedaj ko so ga pričeli „obdelovati“ listi vseh opozicijskih strank, smo uverjeni, da ima mož zelo „debelo kožo“, sicer bi se vsaj nekaj zrepencil v takšnem policajdemokratskem trobilu. Ta človek smatra ptujski okraj kot vilajet, v katerem igra on — vlogo policajdemokratskega paše. Kot predsednik okrajnega šolskega sveta je izposloval pri višješolskem svetu odlek, s katerim se od nadučitelja na Bregu, g. Wankmüllerja, zahteva, da v treh dneh zaprosi za premostitev, ker bi se ga sicer exoffio vpokojilo. To je storil policajdemokratski Pirkmajer radi tega, ker g. Wankmüller ni pristal lažidemokratske „partije“. Tuh-tala sta z gospodom Fleretm. kako li se tega postenjaka in zaslužnega moža zamogla iznebiti. Pirkmajer je že svoj čas izsilil od g. Wankmüllerja izjavo, s katero le-ta prosi premostitve, toda to izjavo je g. Wankmüller še vendar pravočasno preklinal. Ta slučaj nam dokazuje, da Pirkmajer ni objektivni uradnik, marveč se izigrava kot priganjen in lalirane policajdemokracije v ptujskem vilajetu. To gonjo obsoja vse tamošnje prebivalstvo, naše poslance pa prosimo, da se za to zavedo res zanimajo. Pirkmajerju svetujemo vsi, (z izjemo pešice ptujskih policajdemokratov) da kmalu izgine, ker je že čas.

pt. Pirkmajer — bankokrat? V

„Novi pravdi“ apelira nekdo na dež, vlado, da naj se Pirkmajerja prisili, da ovrže v „Stražo“ proti njemu na-gromadene obdolžitve; v nasprotnem slučaju bi dež, vlada „naj ukrenila potrebno“, to se pravi: Pirkmajerja naj se suspendira in uvede preiskava. Upati je, da bo vlada ta resen opomin narodno-socialističnega glasila upoštevala, sicer bi bili primorani, priči z jasnejšimi argumenti. Dež, vlada naj pomni še sledeče: Pirkmajer je prišel pred nekaj leti v Ptuj, ubog kakor — „cerkvena miš“, danes pa je premožen mož. Ne glede na veliko posestvo v Medjimurju, se je svojočasno že pogajal za nakup drugega posestva v Ptuj, toda sreča mu ni bila mila, ker ga je tovarnar Pirich prehitel. Pripomnimo, da je Pirkmajer obetal samo — 100.000 K. O kapitalu, ki ga ima naloženega v bankah, spregovorimo še ob drugi priložnosti. Zadržuje tudi dejstvo, da je nekoč kar 80.000 K odposlal po pošti banki kot privatno lastnino. Pirkmajerjevo premoženje je ufelešena uganka. Od kod njegovo bogatstvo? Ali se dohodki političnih uradnikov vjemajo z navedeno števil-kama? In ta človek še ima pogum, da izvaja v svojem pašaliku nasilja, ki spominjajo na srednjega veka razmere! Pričakujemo Herkula, ki bo izčistil Avgijev hlev.

pt. „Bratoljubje“ g. Pirkmajerja. Pred dobrim letom je kupila g. Klenovšek, soproga učiteljica, pri Sv. Vidu neko posestvo, na katerem je vknjižen dosmrtni vžitek vdove Juliane Friedl. Gospa Friedl ima pri sebi svojo nečakinjo, ki se je poročila z nekim poljskim podanikom. Oba, Poljak se piše Pile, stanujeta pri vžitkarici Friedl. Ker si je učitelj Klenovšek hotel prisvajati pravice, katerih ni imel, se je vnel prepir, v katerem mu je g. Pile očital, da je goljuf, ker je oblastem naznanil kupno svoto v višini 40 tisoč K, dočim je v resnici znašala 80 tisoč K. To je bil vzrok, da je vpri-zoril Klenovšek proti sicer mirnemu, lojalnemu Poljaku celo policajdemokratsko gonjo. Ovačil ga je, češ, da je protidržavni rovar. Pirkmajer je g. Klenovšku seve takoj ugodil in kaznoval ubogega Poljaka z občutljivo denarno kaznijo, mu prisodil 8 dni zapora ter ga izgnal iz države. Pile ni z nikomur občeval, bil je tih značaj, v očeh Pirkmajerja pa je bil „protidržavni element“. Čeli St. Vid lahko pričča, da je Pile nedolžna žrtev policajdemokrata Pirkmajerja. Brata Poljaka tira iz države tisti Pirkmajer, ki slovi kot prijatelj ptujske nemškutarije. Živela slovanska vzajemnost!

pt. 4000 kg bučnih koščic je glav-arstvo pred enim letom zaplenilo nekemu trgovcu, ki jih je iz Hrvaške mislil vtihotapiti v Avstrijo. Okrajno glav-arstvo je koščice za nizko ceno prodalo liberalnemu konsumu, ki je prodajal izdelano olje. Ker trgovci ni mislil, kakor se je uradno ugotovilo, vtihotapiti, je vložil pritožbo in okrajno glav-arstvo je zaplenilo razveljavilo. Ker ni bilo koščic — olje se je prodajalo že v konsumu — je moralo okrajno glav-arstvo plačati Pirkmajerju 86

Braun Rotter:

Na Triglav (2863 m).

„Oj Triglav moj dom, kako si krasen!“

Bilo je 28. junija leta 1903, dan pred praznikom sv. Petra in Pavla, ko sva se odpravila s tovarišem Makom na kolodvor v Celje, opremljena in pripravljena za pohod na Triglav. Lito je tako, kot da bi se bil odtrgal oblak, vsled česar so nas znanci pomilovalno in s zasmehom spremljali — pa samo s pogledi — proti kolodvoru. Odpeljala sva se z večernim vlakom v Ljubljano. Cimboli sva se bližala štajersko-kranjski meji, manj je deževalo, tako, da sva na postaji Hrasnik zagledala že posamezne zvezde. To je bil vesel pojav, osobito za Maksa, ki je hotel prvič poskusiti svojo srečo v hribih in to še celo v visokih, kajti na Mrzlico, Oljko in celo skozi Hudčev graben na Svetino je že hodil, toda Triglav, to mu je bila še uganka.

Med vožnjo je vedel vedno, kaj vpraševati, iskal informacije o tem in onem. Konečno sva dospela v kranjsko metropolo Ljubljano ter ime la na srečo zvezo z goretskim vla-

kom in izstopila okrog polnoči na postaji Dovje.

Nisva dolgo premišljavala. Zažgem svetilko in takoj greva naprej v Mojstrano. Od tam kreneva po jahalni poti S. P. D. mimo tovarne, ki je uvidla v noči, ker razsvetljena, bajno sliko. Skozi Kot je najkrajša pot, zato jo mahneva po od S. P. D. zgrajeni poti do Tnala, kjer se cepi pot v Krmo. Tu je treba iti na desno ter dospeva v približno dveh urah do potoka. Med hojo se je začelo že malo daniti, zato se ustaviva pri potoku ter ogledujeva strma pobočja Rjavine in Urbanove špice, ki omejujeta ta del sveta.

Od tu je bilo treba stopati že z večjo pozornostjo v Gube, kjer nama je dobro služil marsikateri iz snega štrleči klin, predno sva dospela srečno do kotline Pekel. Ker je bil Maks že nekoliko izmučen, sem kuhaj čaj, ki ga je toliko okrepčal, da sva lahko nadaljevala pot proti takratni Deschmann-Hütte. Ker nisva imela ne cepina, ne pošene gorske patice, sem moral sekati s peto v snegu stopinje, kar je šlo zelo počasi ter me je stalo mnogo truda. No, pa sem vseeno peto domov prinesel, ne tako kot se je ne-

kim zgodilo na Pohorju, da so jo pri prvi strmici zaman iskali, čeprav so dobro vedeli, da so jo prvotno imeli. In peta je v hribih najvažnejša stvar — vsaj pri črevljih, seveda ne sme biti do 15 em visoka!

Skoraj sva bila v koči. Tamošnji oskrbnik skuha hitro čaj, a med tem pripoveduje, da je Triglavski dom na Kredarici še neoskrbovan, da pa je imel Osrednji odbor S. P. D. namen, otvoriti ga te dni.

Ker nisva utegnila vsled tega nadaljevati ture skleneva pronočiti v nemški koči, se solnčiva pred kočo ter diviva krasnemu pogledu na Triglavsko pogorje.

Nisva ležala dolgo pred kočo, ko začujeva iz nižine veselo vriskanje in „halo-klicanje“, znak, da se bliža neka partija. Sedva je preteklo precej časa, glasovi so se čimdalje bolj bližali, konečno dospajo do koče. Veselo se pozdravimo, vsaj so prišli stari znanci iz Ljubljane, med njimi ena dama. Ker so prišli otvarjati kočo na Kredarici, sva se kaj rada pridružila ter jo krenemo po kratkem oddihu naprej. Veselo kramljajoč dospemo skoraj na Kredarico in v najkrajšem času je že gorel ogenj v štedilniku —

kuhal se je čaj. Oskrbnik in vodnik, ki sta spremljala partijo, sta prinesla marsikaj dobrega za pod zob, tako, da smo se zvečer mastili z brzolo, kot v kakem mestnem hotelu.

Ker smo nameravali 11. drugo jutro na vrh Triglava, se je odpravil vodnik, da malo pripravi pot in vsaka stopnja v led. Mi smo ga opazovali izpred koče. Imel je jako težavno delo, a zmagal ga je ter se kmalu vrnil.

Lep večer je bil to, ki smo ga prebili v tem krogu vrlih planincev in ko je zaigral še eden gospodov na orglice, smo pozabili na utrujenost ter se celo malo zasukali. Končno je bilo treba misliti na počitek, da ne zamudimo solnčnega vzhoda.

Drugo jutro, zarana, komaj da so je jelo svitati, se zbudim, skočim raz ležišče ter hitim, komaj za silo oblečen, h kapelici, da zazvonim, kot prvi ta dan. Da sem se samo malo zakasnili, ne bi dosegel prvenstva, kajti tik za menoj je prihitel iz koče drugi turist z enakim namenom. Je pač bila navada, da je isti, ki je bil prvi po konci vedno z zvonenjem zbudil ostale zaspance in vsled tega se je tek a movalo kedo da bo prvi.

Konec prihodnjic.

tisoč K. Kje je vzelo glavarstvo ta denar? G. glavar, pojasnite nam to zadevo. Morda ni to kakšna manipulacija, kakor svoječasno s semenskim žitom?

Iz Maribora.

d Zanimivost iz mariborske konjske dirke. Dne 16. maja je pri X. vožnji na dirkališču vse stavilo na zmago konjskih dvojic: Roswanitovega „Jopič“ „Albana“, Jankovičevega „Egga“ „Sava“ in druga. Na muroslojsko dvojico „Fareda“ (3 letna temnoljava kobila J. Bunderia iz Veržaja) in „Salva“ (6 letna svetlorjava kobila T. Herič iz Boreo), pa so stavili samo trije gostje po 40 K. Reženec J. Bunderl pa je s svojo spretno in navedeno mojstrsko ter drzno vožnjo pripomogel tem trem, da so dobili vse trije dobitke. Za vsake 40 K se je izplačalo tekom 5 minut 1100 K. Kaj ta koga se še na mariborskem dirkališču ni pripetilo. Vsi drugi, ki so stavili na fine „gosposke“ konje pa so gledali „skozi prste“. G. Bunderia in naše vrle Muropolice so po dirki kar oblegali razni kupci in jim nadlegovali za njih krasni konjski material. Pridnost slovenskih konjerejev rodi aje sadove.

d Koroški večer. Opozarjamo, da se vrši v soboto, dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v Narodnem domu II. koroški večer, katerega čisti dobiček je namenjen revnim koroškim dijakom. Vse natančneje je razvidno iz nabirnih lepakov.

d „Dve materi“. Igro s petjem, priredi Strokovna zveza sluškinj v Mariboru v nedeljo, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani JSZ, Spilavarska ulica. Prostovoljni prispevki se bodo sprejemali v prid skladu osirotelih in onemoglih sluškinj. Z oziranjem na namen, ki ga ima prireditelj, pričakujemo obilne udeležbe vseh prijateljev delavstva. — Odbor.

d Majniško pobožnost v tukašnji stolnici bodeta od 22. do 31. majnika opravljala dva č. gg. mlajonarja. Vsaki dan bodeta po dva govora, ob 6. uri in 19. uri, ob nedeljah tudi ob 10. uri. Pričakuje se obilna udeležba!

Orlovski vestnik.

o Orel St. Vid. Planina. Dne 8. t. m. se je vršila revizija tukašnje-ga odseka. Okrožni predsednik kot revizor je ugotovil, da naš odsek prav dobro napreduje. Ni še mirulo leto, odkar je bil ustanovljen, in kljub temu je odbor že zelo izvežban v poslovanju. Tudi fantovski večeri ozir. sestanki so bili dobro obiskani, kar je zelo hvalevredno. — V nedeljo, dne 29. t. m. priredi naš odsek majniški izlet v Bohor, kamor so vabljeni tudi bratje iz Rajhenburga. Bog živi!

o Tel. odsek Orel Studenci pri Mariboru. Po sklepu vad. seje z dne 19. t. m. se vrši redna telovadba za člane: vsak ponedeljek in četrtek od 7. do 10. ure zvečer v telovadnici III. deske ljudske šole pri Sv. Magdaleni; za naraščaj vsak četrtek od 16. do 7. ure in vsako soboto od 4. do 10. ure zvečer istotam. — Bratje se opozarjajo, da se telovadba redno in točno udeležujejo. — Bog živi! Nadelnik.

o 1. odborova seja telov. odseka Orel Studenci pri Mariboru se vrši v soboto, dne 21. t. m. ob 6. uri zvečer v prostorih g. Kobija. — Bratje, odborniki pridite sigurno! — Bog živi! Predsednik.

Narodno gospodarstvo.

g Ormoška posojilnica je imela dne 11. maja svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Bilanca izkazuje okrog 8 milijonov (po ovico več kot prejšnje leto) prometa. Hranilne vloge so narasle na 2 milijona in po-

sojila na poldrugi milijon. Hiša, ki je last Posojilnice, je postavljena v račune za 61.000 K. Rezervni fond znaša 26.000 K. Ker vodi Posojilnico izključno kmetje, priporočamo ta kmetijski denarni zavod prebivalstvu ormoškega okraja najtopleje. Svoji k svojim!

g Podružnica čebelarstva društva v Vojniku priredi dne 5. in 6. junija t. l. dvadnevni čebelarški tečaj v Vojniku in sicer od 8. do 12. in od 14. do 18. ure menjuje se po dve uri v šoli in dve uri pri čebelarju g. Vlado Brezovnika. Predaval bode poštvalni učitelj za čebelarstvo g. Iv. Zurančič. Pouk je brezplačen. Prijave sprejema šolsko vodstvo v Vojniku.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 123—124 naših K, za 100 avstrijskih K je plačati 23—24, za 100 čehoslovaških 192, za 100 nemških mark 226—227 in za 100 laških lit pa 695—700 jugoslov. K.

Novejše.

Naziv naše države. Na četrtkovni seji konstituantne dne 19. t. m. v kateri se je razpravljalo in glasovalo o nazivu naše države, je kot prvi govoril dr. Trumbič, ki je zahteval, da se najimenuje naša država „Jugoslavija“. Poslanec Tujovč se je izrekel za naziv „Srbija“, istokake po slaneč Momčilo Ivanič, zemljoradnik dr. Moskovljevič je zahteval naziv „Jugoslovenska država Srbov, Hrvatov in Slovencev“. Kot zadnji je govoril radikalec Savič, kateri je na žaljiv način napadel Hrvate in Slovence, vsled česar je prišlo do tako ostrih nastopov med njim in „Jugoslovanskim klubom“, da mu je končno moral predsednik zbornice olizati brado. Jugoslovanski klub in zemljoradniki so glasovali proti nazivu „Država SHS“. Predlog, da se naša država imenuje „Država SHS“, je bil torej sprejet. Nato je priredil Jugoslovanski klub manifestacijo za naziv

„Jugoslavija“ ter v znak ugovora zapustil zbornico.

Regent Aleksander potuje v Pariz in London v soboto. Njegov povrat pričakujejo se le po sprejetju ustave.

Spor zaradi no. ranje-ga ministra. Zavotjo stela ministra za notranje zadeve je nastal med demokrati in radikali spor. Demokrati siliijo v ospredje Pribečevića in sicer da se ga imenuje še poprej, predno odpotuje regent v inozemstvo, da bi na ta način imeli v rokah vse državo. Toda radikali nočejo o Pribečeviću vedeti ničesar. Baje bodo demokrati sedaj predlagali aš dr. Rojca, ali dr. Ribarja. Radikali zahtevajo imenovanje Ljube Jovanoviča, ali pa Nastasa Petroviča za notranjega ministra. Maloverjetno je, da bo glede tega vprašanja prišlo do sporazuma med demokrati in radikali.

Koroško vprašanje je zopet v ospredju. Jugoslov. delegacija komisije za razmejitev naše države in Avstrije je včeraj, dne 19. t. m., predložila predsedstvu zvezniške razmejitvene komisije zahtevo, naj se na bivšem koroškem plebiscitnem ozemlju določi kot meja med obema državama reka Drava.

Fašisti so doživeli zdaj ob priliki parlamentarnih volitev v Italiji naravnost obupen poraz. Sestava nove zbornice je sledeča: 121 socialistov, 13 komunistov, 8 republikancev, 109 krščanskih socialistov in 264 radikalcev, reformistov, liberalcev, fašistov in nacionalistov. V tem bloku je zastopanih 37 fašistov. Vlada blok je zelo slab. Vlada se bo pogajala z ljudsko stranko, ako pa pogajanja izpodleže, s socialisti.

Lloyd George je izjavil o gornješlezjskem sporu sledeče: Francoški narod mora razumeti, da Anglija brezpogojno odklanja vsako pustolovščino, kakoršna je poljska in da bo prepustila Nemčiji, da odinje ves prešerni napad Poljakov.

Portland cement

zanesljivo pravi, najfinejši karbolinej in ter za štrikanje lesa po tovarniških cenah, samo v veletrgovini

Ivo Andrašič Maribor
3—3 Vodnikov trg 4. 251

Pezor posestniki vinogradov!

Za škropljenje! Zagorsko apno posebno lepo, galica prava 99 odstotna, žveplo rimsko, fino, vse ravno kar došlo v veletrgovini

Ivo Andrašič Maribor
3—3 Vodnikov trg 4. 252

Dražba vožnje prodeca.

Ptuju odda potom dražbe vožnje prodeca na okrajne ceste. Dražba se vrši v ponedeljek, 30. majnika od 8. ure zjutraj v pisarni okrajnega zastopa. Dražbeni pogoji so tamkaj na vpogled. Licitanti morajo položiti vadij, radi česar naj vzame vsak dražitelj denar seboj. Kmetovalci, vozniki, udeležite se licitacije množično, da z vožnjami nekaj prislužite. 268

Kmečko posestvo,

lepo, na prodaj v ravnini, deset minut od cerkve in železniške postaje. Več pove g. Žlig, Koroška cesta 74, Maribor. 276

Ceno kupite

moške hlače dobre kron 120—, 190—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujavo platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi 1 K 30—, 36—, 42—, konjske strange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tesarje in seno; ležni-gumi plašč, angleški kron 120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, ožje, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtac, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

Aljožij Gnušek, Maribor,
Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

URE vsake vrste se sprejemajo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dvekrone novce, srebrne goldinarje itd. 10—10

Jan Ignacij,
Maribor, Grajski trg (v gradu).

Lipov les kupi Ivo Sojč, Maribor, Cankarjeva ulica 26. 1—3 266

LIVARNA

ZA
ZVONOVE IN KOVINE

POPRED DENZELA SINOVI

MARIBOR : KOPALIŠKA ULICA 9

je zopet v obratu!

CERKVENE ZVONOVE

izdeluje surove litve v vseh kovinah in zlitvinah (bron, medenina, aluminij itd.)

UMETNA LIVARNA

RELIEFI, CERKVENI SVETILNIKI

Vsa oprema za žgalnice, kletarstva, pivovarna, opreme za plin in vodo, opreme za cevi, pipe za pivo, uteži iz medenine lastnega izdelka. Popravilnica za brizgalne itd.

104 Inž. J. & H. Bühl. 156

Inserirajte v „Straži“!

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica št. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poročstvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo brezplačno. 185

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru. 28

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

Izobraževalno društvo iz Št. Jurja

priredi
v nedeljo, 22. maja v Zgor. Sv. Kungoti

VESELICO

z vrtnim koncertom.

Za dobro kapljico je preskrbljeno. Za obilen obisk se priporoča M. St. Gselman.

Okrogel in rezan les, trame

kupi vsako množino

„DRAVA“ lesna industrijska delniška družba,

št. Maribor Aleksandrova cesta 51. 207

Klobuke, čevlje, 10—10 194

obleke, perilo, dežnike,

tržne torbice

in razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Podpisana dajeta cenj. občinstvu Maribora in okolice na znanje, da sta kupila od družine Laufer znano

gostilno „Pri lipi“ v Radvanju

in sta isto prevzela

na Binkoštno nedeljo, dne 14. maja 1921

Potrudila se bova, da ohraniva gostilno na dobrem glasu, kot je bila doslej. Točila se bodo izvrstna vina, med drugim pravi „Pekrčan“ iz Reiserjevih vinogradov, skrbelo se bo za toplo in mrzlo kuhinjo, cene bodo zmerne in tako upava zadovoljiti naše cenj. goste. Prosiva za prav obilen obisk ter beleživa z velespoštovanjem

Adolf in Julija Anderle.